

บทคัดย่อ

บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงซึ่งเป็นที่ตั้งของจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนนั้น เป็นท้องที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ดังปรากฏเสมอในตำนานพงศาวดาร หนังสือและบันทึกของนักเดินทางชาติตะวันตก เกี่ยวกับการกวาดต้อนผู้คนจากเมืองเล็กเมืองน้อย ในแคว้นสิบสองปันนาและรัฐชานของพม่าบ้าง เข้ามาตั้งถิ่นฐานในล้านนา ภายหลังยังมีการอพยพเข้ามาด้วยความสมัครใจเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาทางการเมืองในดินแดนเดิมของตน ผู้คนเหล่านี้ประกอบด้วยชาวไทลื้อ ไทจีน เงี้ยว หรือไทใหญ่ และไทกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวพันทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมกับไทยวน หรือคนเมืองในล้านนามาช้านาน

งานวิจัยนี้ ได้ศึกษาถึงการตั้งถิ่นฐานชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทลื้อ บ้านเมืองลวง ตำบลลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มแรกเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาชนเผ่าไทกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป ชาวไทลื้อ บ้านเมืองลวง มีความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานของตนเองว่าบรรพบุรุษได้เดินทางอพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา ซึ่งปัจจุบันอยู่ในมณฑลยูนนานทางใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้ามาถึงถิ่นฐานในหมู่บ้านตั้งแต่วราชพุทธศตวรรษที่ 20 ความเชื่อที่ตกทอดกันมานี้สอดคล้องกับร่องรอยของเมืองโบราณที่ชาวบ้านเรียกว่า เวียงแก่น ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับหมู่บ้านปัจจุบัน อย่างไรก็ตามร่องรอยของเมืองเก่านี้ยังไม่ได้ถูกศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังจึงไม่อาจสรุปแน่นอนลงไปได้ ชาวไทลื้อบ้านเมืองลวงมีเอกลักษณ์คือ ภาษาพูดที่มีสำเนียงเฉพาะต่างจากภาษาเมืองของคนเมือง มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพและรักพวกพ้องความเป็นอยู่นั้นคล้ายคลึงกับชาวชนบทในภาคเหนือโดยทั่วไป กล่าวคือ มีชีวิตความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ ยึดมั่นผูกพันกับขนบธรรมเนียมประเพณีศาสนา อาชีพหลักคือการปลูกข้าวและพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ยาสูบ ถั่ว และผักต่าง ๆ โดยมีการพัฒนาเทคนิคการผลิตให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้ว่าชาวบ้านเมืองลวงนั้นพร้อมที่จะพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น ทั้งจากระบบการศึกษาภายในโรงเรียนและการอบรมเพิ่มเติมจากหน่วยงานของรัฐบาลที่เข้าไปพัฒนาหมู่บ้าน ชาวบ้านให้ความร่วมมือด้วยดีเสมอ จนได้รับเลือกให้เป็นหมู่บ้านพัฒนา